

L W Ó W d 7. marca.

(C. d. n).

obronie. Szwajcarowie uważają sprawę udziału przeladowań przetrwać, za sprawę swojego honoru. Przypominamy, że nawet Turcja nieulekała się groźby wojny ze strony cara. Mikotaja i niechciała interesowanym mocarstwom wydać polskich i węgierskich wychodźców.

Dwaj monarchowie, którzy najwięcej byli narażeni na szykany, bomby i piekielne machiny, mianowicie Ludwik Filip i Napoleon III. naproczono upominali się o ograniczenie przetrwać wychodźców, ukazując Genewę i Londyn jako miejsca schronienia królów. Rządy szwajcarski i angielski oświadczyły, że królów wychodźców tolerować nie będą — lecz z powodu zbrodni, których kłopot jednostek, nie chcą dopuścić się zgwałcenia świętego prawa gościnności, udzielonej uczciwym chociaż zwyciężonym obrońcom swobody narodowej. Chodziło tu głównie o utrzymanie samej zasady. Minister Guizot dokuczał ciągle Szwajcarii z powodu, iż na jej terytorium chronili się rewolucjonści francuscy. Ta jego małoduszna, drobniogłowa, żłosiwa a zupełnie bezskuteczna polityka wobec Szwajcarii, przyczyniła się wiele do upadku Ludwika Filipa. Gdy po zamachu Orsini, cesarz Napoleon III. nalegał na rząd angielski o ukroczenie rewolucjonistów francuskich i włoskich, którzy nadużywali gościnności angielskiej, — utracił zupełnie dobrą reputację w Anglii a jego przyjaciel Palmerston upadł smutnie po wniesieniu bifu o sprzyśnięciu.

Ograniczenie więc przetrwać nie jest sprawą łatwą, opiera się jej poczucie ludzkości i honor narodów.

Mylił się berliński konserwatysta, gdy mniemał, iż pobudzą kanclerza do akcji dyplomatycznej. Wie on, jak drażliwa rzecz jest żądać obalenia prawa, któremu się chlubił narody. Gdyby nawet rząd szwajcarski okazał się po woli jego żądani, nie dołabym znieść prawa, które się opiera na zwycięstwie.

Przypominamy, że po zabójstwie Aleksandra II., parlament niemiecki uchwałił rezolucję, wzywającą rząd do międzynarodowego ścigania politycznych morderców, — książę Bismarck pozostawił rezolucję w archiwum parlamentarnem nie wykonaną.

Gdyby prawa oraz instytucje były znoszone z tej przyczyny, iż mogą być nadużyte, byłobyśmy bez praw i urzędów. Prawo gościnności nie przestaje być prawem dobrem i szlachetnym, chociaż zdarzają się wypadki, iż korzystają z niego ludzie niegodni i występni.

Neue Zürcher Ztg., odparając ataki berlińskich dzienników, napisała pomiędzy innemi, że państwa zagrożone przez socjalistów, powinny by Szwajcarii być wdzięczne za przetrwać, jaki im zwyczaj krajowy zapewnia. Korzystając bowiem z swobody na ziemi szwajcarskiej, socjaliści tak głośno spierają się i kłócą i bez omówień piszą, iż sami zdradzają swoje tajemnice i tym sposobem rządy ostrzeżone, mogą wcześniej przedsięwziąć zaradczkie środki przeciwko ich knowaniom.

W odparciu tem dowcipnem mieści się wiele prawdy. Ostrożność spiskowa opuszcza nieludów na ziemi szwajcarskiej. Dowodem tego Penkert, były redaktor socjalistycznego wiedeńskiego pisma Zukunft. Ledwie po ucieczce z Wiednia stanął na ziemi szwajcarskiej, poczęt zaraz rozwijać i usprawiedliwiać swoje zbrodnicze teorie o wywołaniu rewolucji przez kradzieże, napadów rozbójniczych, podpalania, mordy i opowiadając dzieje agitacji anarchistów w Wiedniu — przyznał, iż wszystkie zbrodnie jakie w stolicy Austrii przetrwały, uczciwa ludność, były wykonane za rozkazem władzy partyjnej. Krytykował te ohydne czyny dlatego tylko, że zamiast bogatych, jego towarzysze okradali nie wiele mających, i zamiast mordować wielkich dostojników, mordowali małych urzędników. Mówił otwarcie, szczerze i nie nie ukrywał, bo mówił na zebraniu socjalistów, więc nie przypuszczał, że to co mówi, będzie uwzięwione. Jakież jednak było jego zdziwienie, gdy nazajutrz Frankfurter Ztg. zdała najdokładniejszą relację z jego mowy, telegrafem jej przetrwała. Zdradził go obecny na posiedzeniu socjalista z partii zorganizowanej w Niemczech, która potępia mordy i kradzieże i pod przewodnictwem Liebknechta i Bebla główną wagę kładzie na wyborach i parlamencie, sądząc, iż uda się jej pochwycić władzę i przeprowadzić rewolucję na legalnej drodze.

Na drugim zebraniu w Bernie Penkert mówił już o zdradzie i denuncjacji, jakich się ciągle dopuszcza socjaliści z tamtego obozu, i nazwał ich najskrośliwymi ludźmi w świecie. Kłótnia wrota na dobre. Obie partie piszą i drukują, wymyślając się ostatnimi wyrazami i wzajemnie się zdradzając i denuncjując. Oto, co robi szwajcarska swoboda. Przy takiej pomocy przetrwać być niebezpiecznym i Neue Zürcher Ztg. miała słusność, gdy zapewniała, iż socjaliści straszni są tylko w ciemnopodziemnych, — na słońcu zaś swobody się ich moralna brzydota, od której ludzie uczciwi z wstrętem się od.

Projekt likwidacji Banku włościańskiego.

(Wniosek obywatelskiego komitetu pomocniczego.)

Komitet pomocniczy dla likwidacji b. Zakładu kredytowego włościańskiego, zbadawszy stan tegoż Zakładu, i stworzoną skutkiem rozwiązania jego sytuacji, jakoteż przedłożone mu projekta likwidacyjne, i po wysłuchaniu opinii prawniczej, przyszedł do przekonania, iż opierając się jedynie na bezwzględnej wartości majątku b. Zakładu, idąc wyłączeniem drogi, statutu i ustawami wskazanymi, dojdzie by musiała likwidacja do rezultatu, który wstrząsnąłby ekonomicznymi stosunkami kraju i przyniósłby tylko szkodę tak wierzycielom jak i dłużnikom b. Zakładu.

Zawiażamy zaś komitet pomocniczy przyjął zasadę dążyć do tego: iżby katastrofa Zakładu włościańskiego jak najmniej szkody przyniosła kredytowi krajowemu.

Iżby przez odpowiednią likwidację wierzycielom Zakładu zwrócono wszystko, co się z aktywów tegoż Zakładu da wydobyc, a skutkiem tego ograniczyć ich straty ile możności, iżby dłużników b. Zakładu uratować od klęsk dla nich nieuniknionych a dla wierzycieli bezpożytecznych, z drugiej zaś strony tak ze względów słusności jak i w dobre zrozumianym ich ekonomicznym interesie, obudzić w tychże przekonanie, iż w granicach możliwości i słusności powinni zadość uczynić zaciągniętem przez siebie zobowiązaniu.

Tak pojmując swoje zadanie, mniema komitet, iż w interesie tak wierzycieli jak i dłużników należy ominąć wszelkie zbyt surowe a w obecnym wypadku bezużyteczne konsekwencje prawne, zwłaszcza zaś nader kosztowne, przewlekłe i z natury swojej bezwzględne postępowanie konkursowe, a natomiast przez postawienie po nad prawo dobrowolnej ugody, przeprowadzić spokojną, ogólną, ale sumienną i ile możności najtańszą i najszybszą likwidację, którą postawić należy pod kontrolą reprezentacji i władz krajowych, jako też i opinii publicznej.

W tem też przekonanym przedkłada komitet pomocniczy wszystkim stronom w katastrofę byłego Zakładu kredytowego włościańskiego interesowanym, następujący program likwidacji:

Najbliższym wierzycielem b. Zakładu kredytowego włościańskiego są właściciele listów dłużnych i obligacji komunalnych w łącznej sumie według ostatniego za rok 1883 bilansu 6,980 000 zlr.

Skoło projektowana likwidacja niema stać się zwykłym konkursem, systemu stanowiącemu wszelkie wypłaty, przeto też mniema komitet, iż właścicielom tych listów należy się procentowanie ich kapitału aż do zwrotu takowego, jednakowoż w takiej tylko wysokości, na jaką rzeczywisty dochód z udzielonych temi kapitałami pożyczek zezwala.

W rubryce pożyczek jest oprocentowanego kapitału 5,750 000 zlr., od którego trudno większego dochodu rocznie się spodziewać jak w przecięciu w stosunku po 7 proc., co czyni 405,500 zlr.; od tej kwoty odrzucić należy wydatki zarządu w kwocie 188,000 zlr., pozostań dla właścicieli listów dłużnych 217,500 zlr., z czego można dać:

6-pr. efektom 5,872,330 zlr. po 3-pr. rocznie co stanowiłoby sumę 176,169 zlr., a 3-pr. efektom 1,108,000 po 2 1/2 proc., 27,700 zlr., razem 203,869 zlr.

Wprawdzie wydatki administracyjne likwidacji znacznie umniejszą będzie obowiązującą, jednakowoż i przez rańsze spłaty pożyczek umniejszą się będzie conajmniej i w tym stosunku i kapitał wypożyczony, i dlatego za korzystny należy uważać rezultat utrzymania jednolitego stosunku w preliminarzowanych tu kwotach dochodów i wydatków.

Sądzi przeto komitet, że właściciele listów, którzy pobierając dotąd oprócz procentu jeszcze i dywidendy, byli uczestnikami przedsiębiorstwa, nie mogą też nadal słusznie żądać wyższego dochodu, niż go przedsiębiorstwo obecnie dać może, i dlatego też komitet żywi przekonanie, że z faktycznym tym stanem w zupełności pogodzić się zechce.

Przystępując do zbadania obecnej wartości listów i obligacji komunalnych, znajdujemy: że pozostała reszta kapitału z pożyczek hipotecznych, wynosi obecnie 3,161,372 zlr., w zaległych anuitetach 2,507,118 zlr. w pożyczkach komunalnych 88,760 zlr. Razem 5,757,250 zlr.

Przyjąwszy minimalny ubytek w kapitale 10 proc., co czyni 575,725 zlr., pozostań zatem suma 5,181,525 zlr. jako pełna wartość na listy dłużne, a dodawszy do tego przypuszczalną wartość zakupionych gruntów włościańskich służących również na pokrycie listów dłużnych b. Zakładu kredyt. włościańskiego 200,000 zlr., otrzymamy 5,381,525 zlr. jako pokrycie dla sumy 6,980,000 efektów w obiegu będących, co przedstawia 77 proc. wartości tychże.

Opuszcza się pozycję: „pożyczki bezprocentowe 109,600 zlr.“ jako książkowe bezprawa-

dzenie udziałów wkładowych — zatem nie mające podstawy do emisji listów dłużnych.

Rezultat tenże dałby się jednak tylko wtedy uzyskać, gdyby spłaty dłużników były możliwie normalne, przy współdziałaniu wszystkich czynników krajowych, — wszelkie zaś środki przymusowe i wyniki zjadł kroki sądowe wobec liczby 34,484 dłużników utrudniłyby spłatę do tego stopnia, iż możliwa rozwianka interesów przeciągnęłaby się na generacje i bardzo znaczną część kapitału spożyłaby kosztu i nalezytści.

Jedynie tylko współdziałanie obywatelskie, wpływ na włościan, pielegnowanie w nich poczucia prawa i słusności a przedewszystkiem pomoc krajowych i powiatowych instytucji przy konwersji tych długów, ułatwi zbliżone osiągnięcie powyżej wskazanej cyfrowej wartości listów dłużnych. Jeżeli następnie się rozważy, że z owych 34,484 pożyczek jest 27,861 z pierwotnie wypożyczonym kapitałem od 50 — 250 zlr., z których znaczna liczba figuruje dziś z resztą kapitałem kilku lub kilkunastu złotych, to łatwo pojąć, jak trudnem jest zrealizowanie tych pretensji zwykłą drogą prawa z pominięciem wyzwołańego współdziałania obywatelskiego.

To też właściciele listów dłużnych powinni nabrać przekonania, że zredukowana nawet wartość ich kapitału w większej połowie jest zyskiem, który im przysparza likwidacja, przeprowadzona przy współdziałaniu komitetu i całego obywatelstwa.

Komitet jednak pragnąc przyjętem na siebie raz zobowiązaniem w zupełności odpowiedzieć, nie mógłby doradzać wypłaty dla wycofanych listów na razie w formie zaliczki wyższej nad 60 proc., co zresztą przy kupieniu 3 zlr. od stu zlr. równa się kursowi *al pari* przy 5-pr. dochodzie. Wszakże pragnie komitet właścicielom listów oddać wszystko co likwidacja przyniesie, i dlatego zwróciłoby się właścicielom listów wszystko to, co by po zupełnem wylosowaniu listów i opłacie za nie 60 proc. pozostało.

Drugą kategorią wierzycieli są:

a) właściciele asygnat kasowych z sumą obecną 704,850 zlr.

b) właściele wylosowanych listów dłużnych i obligacji komunalnych jakoteż i kuponów 388,867 zlr.

c) zobowiązania b. Zakładu z tytułu *indossata* weksli 498,000 zlr.

d) różnych innych nalezytści w rachunku bieżącym itp. 46,000 zlr. Razem 1,637,717 zlr.

Wierzyciele tej kategorii nie będąc hipotecznie ubezpieczeni, szukać muszą pokrycia w innych aktywach b. Zakładu, względnie w jego dziale bankowym, który według bilansu za rok 1883 przedstawia wprawdzie sumę 4,250,000 zlr., ale mieszczą się w niej nie tylko pożyczki hipoteczne przeciętne (realność pod 14. przy ulicy Jagiellońskiej), znaczne pozycje wątpliwe i wygórowane odsetki zwłoki, tak że wartość tych aktywów na razie nawet cyfrowo oznaczyć się nie da. Sądzi jednak komitet, że przy skrupulatnej likwidacji i sprężystem zrealizowaniu tych aktywów, które bezspornie posiadają tytuł prawny i widoki możliwej realizacji, przecież tyle osiągnąć się zdoła, aby pasywa tej kategorii odpowiednie pokrycie znalazły.

W myśl statutu b. Zakładu kred. włościańskiego muszą być zapadłe do 1. stycznia 1884 r. kupony z resztą sumą 35,767 zlr. w całości zapłacone, względnie w miejsce spłat gotówkowych przyjęte.

Również w pełnej wysokości muszą być zapłacone weksle, co do których Zakład wekslowo jest obowiązany w sumie 498,000 zlr.

Wylosowane do 1. stycznia 1884 r. listy dłużne i obligacje komunalne w sumie łącznej 353 100 zlr. muszą analogicznie z umową proponowaną wszystkim tym walorom otrzymać, jako już wylosowane, natychmiast 60 proc., — resztę zaś w miarę rozwoju likwidacji, wskazuje z tem zastrzeżeniem, że należy się im pierwszeństwo przy wypłacie dalszej dywidendy przed niewylosowanymi dotąd efektami.

Właścicielom zaś asygnat kasowych i uznanych nalezytści w *conto corrente* w sumie zlr. 750,000 należy ze względu, że wierzyciele tej kategorii nigdy nie partycypowali w zyskach Zakładu, że pretensje ich po największej części są już płynne, dać z góry zaliczkę na ich pretensje w sumie 50 proc., i zapewnić im oprocentowanie reszty po 3 proc. rocznie, jakoteż dalsze spłaty kapitału w miarę rozwoju likwidacji i według następstwa poniżej wskazanego.

Gdy na przeprowadzenie tej ugody potrzebne będą natychmiastowe fundusze w kwocie mniej więcej 1 milion zlr. wa., a gdy z drugiej strony niezaprzeczenie w tym względzie ciąży obowiązek pomocy na cz. rządzie, przeto postaraj się komitet u cz. rządu o zaliczkę w powyższej wysokości, którą likwidacja w miarę wpływu z aktywów, nieopodadających w pierwszej linii właścicielom listów dłużnych za ich wkłady, opłacać będzie.

Nadto zrealizuje komitet likwidacyjny przy

współdziałanie komitetu pomocniczego, słuszne moralne jak i wobec prawa wekslowego materialne zobowiązania byłych członków Rady zawiadowczej i Dyrekcji b. Zakładu kredytowego włościańskiego, którzy powyżej powołane straty w sumie 498,000 zlr. akceptowali, a którzy niezaprzeczenie zawiniłi, iż Zakład pod ich kierownictwem zostający, do takiej deruty doprowadził.

W ten sposób ma komitet nadzieję, że likwidacja zdoła wierzycielom tej drugiej kategorii dać możliwie najwyższe zaspokojenie ich niezaprzeczonych a słusznych pretensji, a nadto może i uzyskać jakiś fundusz na pokrycie ubytków w kapitale dla właścicieli listów i obligatów, którzy w pierwszej chwili tylko w wysokości 60 proc. pretensji uznani zostali.

Po takim przedstawieniu rzeczy sądzi komitet, iż likwidacja b. Zakładu kredytowego włościańskiego w następujący sposób powinna być przeprowadzona:

1. Komitet wystara się u c. k. rządu o pożyczkę dla likwidatorów w sumie jednego miliona zlr. (1,000,000 zlr.), z której to kwoty, bezwzględnie lub w miarę terminów zapadłości, zapłacone być mają:

a) zapadłe kupony 35,700 zlr.

b) wylosowane listy i obligacje kom. (353.100) 60 proc. 211,860 "

c) weksle w obiegu 498,000 "

d) asygnaty i wierzyciele w rachunku bieżącym 50 proc. 375,000 "

Razem 1,120,560 "

a różnicę zlr. 120,560 pokryje likwidacja z wpływów bieżących.

2. Likwidatorowie udadzą się do reprezentacji powiatowych i całego obywatelstwa kraju z prośbą o pomoc i przyspieszenie spłat u dłużników włościańskich, celem ułatwienia zaś tychże spłat przyjmować będą bez wypowiedzenia i opłat za nie spłatę kapitału w listach dłużnych, licząc je *al pari*, a wszelkie procenta zwłoki do 1. stycznia 1884 r. narosłe zredukują na 6 proc. — w procentach zaś zwykłych i procentach zwłoki od 1. stycznia 1884 r. narastających i przypadających, żadnych opustów nie dozwolą, celem nakłonienia dłużników do tem szybszej spłaty.

3. Kupony od listów dłużnych i obligacji komunalnych wypłać będzie likwidacja począwszy od 1. stycznia 1884 r. aż do wylosowania w wysokości 50 proc. wartości kuponowej.

Losowanie zaś pozostałych w obiegu listów i obligatów odbywać się będzie raz do roku, począwszy od 1. stycznia 1885 r. w ten sposób, że do losowania tyle przyjdzie listów i obligatów, ile fundusz umorzenia danego roku w kapitale przyniesie — z funduszu tego wypłaci się wylosowanym listom i obligacjom 60 proc., pozostawiając 40 proc. jako oddzielną rezerwę dla będących jeszcze w obiegu listów i obligacji, któreby w dalszym biegu losowania w tej samej wysokości pokrycia nie znalazły. Listy wylosowane po upłacie 60 proc., zostaną odstemplowane, a gdy w ten sposób losowanie listów i obligacji przeprowadzone zostanie, a dalszy fundusz czy to z hipotek, czy też z funduszu ad 4. pozostanie, nastąpi 2., a ewentualnie 3. tychże listów losowanie, celem wymiaru dalszej na te listy dywidendy z likwidacji przypadającej.

Wylosowane do 1. stycznia 1884 r. w łączności listy dłużne i obligacje komunalne otrzymają jednak po przelazym losowaniu pierwszym, to jest przedewszystkiem one otrzymać muszą zaspokojenie w wysokości resztu, cych 40 proc., nim nastąpi drugie losowanie niewylosowanych do 1. stycznia 1884 r. listów dłużnych i obligacji komunalnych.

4. Skoro przez wpłaty dłużników lub wykupno ze strony likwidatorów z wolnej ręki listów i obligacji równoważy się ilość tychże w obiegu będących z kwotą pożyczek hipotecznych, i skoro zaliczka rządowa ad 1. przez likwidatorów spłacona zostanie, wtedy wszystkie wpłaty z likwidacji, nienależące do funduszu umorzenia ad 3, rozdzielać się będzie w stosunku procentowym między właścicielami asygnat kasowych i tych wierzycieli, którzy dopiero (ad 1.) 50 proc. zaliczki na swe pretensje otrzymali.

Od 1. stycznia 1884 r. aż do tego czasu opłacać się będzie wierzycielom tej kategorii półrocznie z dotu po 3 proc. w stosunku rocznym od resztu, cych ich pretensji.

Po zaspokojeniu zupełnem tych wierzycieli wszystkie dochody z likwidacji wpływać będą do funduszu umorzenia danego roku dla właścicieli listów dłużnych i obligacji komunalnych.

Podpisany komitet jest przeświadczony, iż tylko tą drogą naklonić będzie można dłużników b. Zakładu do spełnienia ich zobowiązań bez ekonomicznej ich ruiny, i że wierzyciele w ten sposób mogą wyjść z tej katastrofy stosunkowo z najmniejszą stratą w kapitale i najmniejszym ubytkiem w dochodzie rocznym.

O ile zaś pomoc w tym względzie komitet uważa za zechcą interesowane w upadku b. Zakładu kredytowego włościańskiego strony za korzystną dla siebie i zapewniającą prawidłowo-

we rozwikłanie interesów, o tyle zechcą się poddać warunkom, które komitet jako *conditio sine qua non* stawia:

1. Wszyscy wierzyciele przyjąć muszą warunki przez komitet podyktowane bez zastrzeżenia.

2. Walne zgromadzenie b. Zakładu kredytowego włościańskiego wybierze tych likwidatorów, których im wskaże komitet a zarazem ich wybór zawistnym uczyni od prawomocnej deklaracji, iż poddają się kontroli i nadzorowi tegoż komitetu w granicach, jakie statut nadawał Radzie zawiadowczej b. Zakładu kredytowego włościańskiego.

Jeżeli układu powyższego wierzyciele b. Zakładu kredytowego włościańskiego nie przyjmą, albo jeżeli walne zgromadzenie warunkom powyższemu się nie podda, uważa komitet zadaniem swe za spełnione, o ile nie uzna za stosowne, zamienić się wyłącznie w komitet opieki nad ludnością wiejską, dotkniętą katastrofą b. Zakładu kredytowego włościańskiego.

We Lwowie d. 29. lutego 1884.

Komitet wykonawczy.

A. Sapieha w. r. Dr. Zgorzelski w. r.

prezes. sekretarz.

Z Izby sądowej.

(Asenterunek na Pokuciu.)

Kornel Müller, były kapitan, burmistrz miasta Kut, stał się przed dwoma laty przedmiotem licnych doniesień, według których miał on w spółce z niejakim Berlem Gelerem wyłudzać znaczne kwoty od popiwanych pod pozorem, że od służby wojskowej uwolnił ich potrafi. W śledztwie karne z tego powodu wytoczonym, okazało się, że Müller sam nigdy żadnych pieniędzy nie brał; nie przysyłał on też do winy i przypisywał oskarżenie intrygom i nienawidził osób, które dawniej w funduszach miejskich czerpały a których gospodarce on jako burmistrz miast kras połowył. Pomiędzy tego ad obwodowy w Kolomyi, skazując Berla Geler'a za rozmałe z powodu asenterunku wyzyskiwania, uznał w jednym wypadku także i Müllera winnym sbrodni oszustwa, popełnionej przez z w znowie z Gelerem dopomógł podstępnie przestawianiem do wyłudzenia ad asewu Dutkowskiego kwoty 200 złr., danej celem uwolnienia syna tegoż od wojska. Berl Geler przyjął karę, Müller wniósł zażalenie nieważności do trybunału kasacyjnego, który temi dniami po przeprowadzeniu udzielnego rozprawy, zgodnie z wnioskami obrońcy dr. Ludwika Wolskiego, ponownie rozpoznaje sprawę zarządził i wyrok sądu kolomyjskiego zniósł, ponieważ między takowym a pobudkami jego nie zupełna zachodziła zgodność, pobyłki zresztą żadnych nie zawierają faktów, z którychby o postępie ze strony Müllera i o porozumieniu jego z Gelerem wnioskować można.

Kronika miejscowa i zaniejsowa.

Dnia 7 Marca

* **Reportaż teatralny.** Dzisiaj w piątek 7. b. m. na benefit uświetnianej i zasłużonej artystki pani Józefy Woleńskiej, przedstawiony będzie dramat w 4 aktach z francuskiego, pp. Barriere i Thiboust pod tyt. „Hrabina de Somerive“.

* **Teatr p.** Bronik śpiewać będzie jutro w Hugenotach, a po raz ostatni w piosence „Faust“. Pożegnane to występowanie będzie razem i jego benefisem. Partję Fausta na benefit dla tego sobie wybrał, iż ma to być jego najlepsze.

* **Mierzwinski,** cieszący się na scenie Monte Carlo nad gorącym powodzeniem, otrzymał w tych dniach w darze od jednego z monarchów przepyszny pierścień brylantowy. W przeszłym tygodniu zaproszono go do współdzielnia w wieloznaczny muzykalny, urządzonego w Cannes w willi W. Ka. Meklenburg-Schweryn.

* **Nowy klub.** W jednym z tutajszych gimnazjów założono stowarzyszenie, świadczące, że żyte towarzyskie naszego grodu wszelkimi będzie pędzić w przyszłość prądy. Sześciu asceklasiów przyszedłszy do przekonania, iż Homer i Virgilius nie wystarczają dla umysłów ich młodocianych, żądnych życia, szczucia, raju i wesela, postanowili za prenumerać kilka dzienników (miedzy tem *primo loco Kur. Nowo.*, *sekundo „plikante“* pismem poetę *Das Leben*), karty i inne przybory, osłaniające monotonne życie szkolne. Nie mając odpowiedniego na zebrania się lokalu i pamiętając na makym „Czas to pieniądź“, odbywali posiedzenia w klasie i to podczas godzin szkolnych. Władze szkolne, słysząc z nieznośną pedanterją, nie pochwiliły tych instytutów towarzyskich, odbywających się już tak wczesnie w małych Fikalskich, i amasty ich do zażądania dymisji.

† **Ks. Julian Sembratowicz,** hon. kanonik, dziekan bawów, proboszcz greckokatol. parafii w Czerniowcach, rzeczywisty rada konstytucyjny i członek

roku 1863 r.

Koszyca.

(Koszyca.)

...em, że źródło ruchu spoczywa...
...ysto moralnym, oderwanym, ja...
...dlaczego nie kto inny, jeno...
...erzytecka owadnła nim.

...kijowskiej młodzieży powstała pier...
...organizacji politycznej, która osta...
...oprowadziła do powstania 1863 roku...
...to zadanie tezy niniejszej rozprawy...
...bezspornie czynniejsi spółuczestnicy...
...narodowych tak w Kijowie jak i Warsza...
...Dlaczego młodzież niewytępna pozyskała...
...ak wielki wpływ na losy narodu?

Pierwotnie powstanie i spiski wyrzuciły z kraju zagranicę lub złożyły do grobu wytrawniejsze żywioły patriotyczne; a ponieważ i wróg poznał drogi, któremi one chodziły, przeto idea poszukiwa pracowników najodolniejszych do obrania nowego kierunku w niedoścignionych sferach intelektualnych dla najodolniejszych, a najwłaściwszych dla wyszkolonych i najenergiczniejszych patriotów, jakimi okazali się akademicy i w ogóle ucniowie szkół wyższych. Młodzień ci ludzie, studiując przeszłość narodu oraz egzaltując się poezją i sztuką, wyrzobili w sobie całą siłę ducha i umysłu, której z konieczności uleżał wszystko w narodzie musiało. Postaci Henszla, Jurjewicza, Bobrowskiego, to prawdziwe prototypy, podług których trzeba mierzyć młodzież ówczesną. Dlatego jej pamięci

nie śmie dotknąć żadne pióro oszczerce społecznych nam herostratów narodowych. Bo przetrwały być luźnym zbiorowiskiem ludzi szukających w nauce kariery osobistej, usłuchała ona głosu prawdy moralnej, co na nią spuciła języki płomienne apostołów wolności. Miłość narodu ubrała się w szatę świętości, ale świeckiej, ludzkiej, zgodnej z przeznaczeniem życia ziemskiego, i ona to właśnie dała nieprzewidywaną moc przekonania oraz szczeniela wiary i nadziei nieograniczonej w powodzenie tym młodym bohaterem, a z nimi i massem.

Nie dla innych też przyczyn związek „Purystów“ pociągnął za sobą nie tylko całą prowincję ruską, ale i resztę kraju, gdy się w późniejszym czasie przedziernął w związek Trójnickiego i komitet centralny. Maszy raz gdy ujrzały przed sobą piękne ideały dobra i prawdy, wcielone w organizację narodową, nie znali granic swej adoracji dla niej. Przez przyjęcie udziału w walce 1863 r., naród polski do wiodł czynem, że dusza jego jest istotnie owa idea z popędami niezrównanymi wolności i szlachetności, o której opowiadali mu wielcy jego wieszcz i patrioci w czasach porobiorczych. Zapomniał nawet o strasznej niewczesności i osobowości, gdy się rozwinął przed nim ów cudny sztandar ze starami i nowymi hasłami, z orłem białym jak gwiazda przewodnia — i wskazał mu drogę obowiązku. Zginął lub zwyciężył! — zawołały maszy za hufcem sztandarowym, i stały dotąd niewzruszenie, dopóki ostatni z hufca nie zawisnął na szubienicy lub poległ od kuli moskiewskiej.

Kochankami narodu byli i są ci, co go w bóju śmiertelnie prowadzili, lecz nie ci, co go od

nego powstrzymywali. Głos ludu, to głos boży, bo przy całej swej nieuchwytności, trała lepiej w najwyższe zagadnienia ludzkości, mierzone skalą wszechświatową. Młodzież z r. 1863 znała doskonale znała tę tajemnicę charakteru narodu i wierzyła w niezłomne poczucie obowiązku patriotycznego, tkwiące w najgłębszej jego istocie; nie tylko bowiem sama racjonalna polityczna, lecz i sumienie skłoniło ją na stronę mas ludowych.

Całą doniosłość tej teorii spacono w wykonaniu, nadając miano ludu tylko masom włościańskim, zapominając o szlachcie zaściankowej, małomieszczaństwie o kolonistach. Manifest rządu narodowego nie mógł tego naprawić, co przeoczyła poprzedzająca go propaganda. Ale ostatecznie sięgnięcie do źródła uczuć mas ludowych, dało organizacji władzę bezgraniczną nad ogółem narodu; a jeśli takowej nalezytści wyszukać nie potrafiła, stawały temu na przeszkodzie niewczesność oraz doktryny socjalne i „falszywe“ narodowościowe. Owładnawszy maszy trzeba było do nich innym językiem przemawiać, a niezawodnie ziszczałaby się lepiej nadzieja pokładana na sinku — ludzie!

Ogólna charakterystyka niniejszego źródła ruchu, jak w ogóle i reszty innych, z których wyniósł się powstanie r. 1860., jest jego luźne, często instynktowe powstanie, nieoparte na żadnym pozytywnym obliczeniu. Ta pozornie najpotężniejsza jego strona stała się właśnie najpotężniejszą jego dźwignią, zapomocą której zdołał on sroć największego pokonu i bez broni doprowadzić naród do boju. Na wstępie wskazywałmy pobudki historyczno-ekonomiczne tudzież pracę geniuszu narodowego, które wytworzyły podobny stosunek, nadając mu sankcję nieodwołalności z ca-

łem brzemieniem następstw fatalnych, gdy stosowny czas zastosowania ich przeminął. Niespodziewany impuls z wewnątrz do czynu z konieczności popychał ku źródłu uczucia, którego czarodziejska siła wszystkie trudności przełamała. Natura rządów zaborczych przyczyniła się do takiego niesłychanego u nas rozrostu i przewagi instynktu, uczucia narodowego. Czynnik ten pochodzenia mistycznego, pogardzany przez naukę urzędową, okazał w sobie wysoką inteligencję. W łonie bowiem mistycyzmu spoczywa kojarzenia świata ludzkiego ze wszechświatem, klucz do rozwiązania najtrudniejszych zagadnień w ludzkości; geniusz nie dlatego innego go tak do niego pochopni. W źródle instynktu i uczucia ruch 1863 r. znalazł swe genialne poczucie, a jeżeli zdobył wszystkie nie potrafił, to zasiał tyle wielkich pomysłów w dziedzinie życia narodowego, że się one staną spuścizną niespożytych wieków najpóźniejszych.

Z tego posiewu Polska doczeka się obfitego plonu, jeśli jej wiedza polityczna przyjdzie w pomoc. Pierwszym krokiem do tego jest znajomość strony uczuciowej dzieł o czystych. Zbadajmy przecie pilnie wszystkie źródła bohaterstwa wsielone porobiorczych, a niezawodnie one nam przedaję od innych odkryją tajemnicę obudowania Polski, przez postępowanie głosów uczucia, wskazującemu lepiej od wszelkich innych o porze i środkach, których wypada się chwycić narodowi w danej chwili, przy okolicznościach sprzyjających.

Kończąc szkic niniejszy, wobec krytyków surowych, muszę się powołać na zastrzeżenie zrobione na wstępie (w nr. 9. Gaz. Nar. b. r.), w którym najwyraźniej oświadczam o swej niekompetencji, co do historii powstania związków

„Trójnickiego“ i „Purystów“; udzielił mi jej współuczestnik czynny p. W. M., na niego więc spada odpowiedzialność za jej dokładność. Co zaś do poglądów, to jak najmocniej obstaraję ich trafnością; stan obecny i zbyt słabe powstanie na Rusi w r. 1863 ad nadto je usprawiedliwiają, żeby potrzebował nagiąć je do pojęć tych, co oglazają, że źródła naszej poezji po 1831 r. pochodzą „z przeżycia się (i ?) rezygnacji wobec zagadnień życia“, lub widzą zbawienie narodu w nabożeństwie albo i w niewolniczym dobrobytnictwie, zakraszonem szkolarską oświatą. — Biorąc materiał historyczny do obrobienia, za najpierwszy warunek uważałem, stanąć na stanowisku ówczesnych pojęć i mierzyć podług nich ludzi i wypadki; kto tego nie rozumie, sądzi, nigdy się nie powinien porwać do pióra dziejopisańskiego.

Wzwałem na wstępie „więcej obeznanych z przedmiotem“ niniejszym, aby się zajęli jego obrobieniem dokładniejszym. Rad tedy będą niezmiernie, gdy się ktoś taki znajdzie, co moje wezwanie zechce wykonać. Dwadzieścia przeszło lat upłynęło, Bogiem a prawdą, spory to kawał czasu, aby raz już dobrać się do sumienia patriotycznego i zdać rachunek prawdziwy z tak ważnej ep

miejscowej Rady szkolnej, — smarli we wtorek, d. 4. d. m., przyjeżdżali na 61. Zmarli należeli do prawych Rasinów i wzorowych kapłanów, a jako taki cieszył się ogólnym szacunkiem tak we Lwowie, gdzie przez długie lata był proboszczem w cerkwi św. Piotra i Pawła, jako też pośród naszej publiczności. Do Czerniowców przeniósł się przed dwoma laty. W ostatnich miesiącach często zapadał na zdrowiu, a we wtorek rano najnaglej spadł naokoło na paraliż sere. Wiadomość o skone powieszonym, jak pisał *Gaz. pol.*, lubianego kapłana, odbiła się głębokim żalem w naszym mieście.

* Z ruskiego seminarjum. Podana przez nas przedwczoraj wiadomość o salagodziu znanego sąciela w grecko-łacińskim seminarjum duchownym aprotostawcy musimy o tyle, że stosownie do orzeczenia komisji, składającej się z ks. biskupa Sembratowicza, dr. Peleasa i ks. kan. Petruszewicza, tudzież grona katechetów przelożonych seminarjum, wszystkich alumnów bez wyjątku przyjęto napowrót do seminarjum, a zatem i ekeklindowanego p. Mihowicza, jak niemniej i prawdziwego winowajcę, seminarystę W. N., który sam udowodnił swoją winę.

* Posiedzenie lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej odbędzie się w poniedziałek 10. marca 1884 o godz. 6. wieczór.

* Czerwony krzyż. Dnia 10. marca b. r. o godzinie 12. w południe odbędzie się w wielkiej sali ratuszowej doroczne walne zgromadzenie członków stowarzyszenia patriotycznej pomocy Czerwonego krzyża w Galicji, na które zarząd tegoż stowarzyszenia wszystkich członków swych zaprasza. Z zarządu patriotycznej pomocy Czerwonego krzyża.

Lwów dnia 6. marca 1884
Dr. Biesiadcki. Schenk.

* Komitet balu kupców złożył w dyrekcji Stowarzyszenia młodzieży handlowej część dochodu z zabawy danej dnia 21. lutego 1884 w salach kasyna miejskiego w ilości 246 zł. 48 c. z przeznaczeniem ucznia tychże na powiększenie funduszu emerytury członków Stow. Z. ten samolot, niemniej za trud, składa dyrekcja Stow. młodzieży handlowej członkom komitetu, a w szczególności pp. M. Dymetowi i E. Gebhardtowi, czuwającym z niedoścignioną pieczołowitością, aby bal ten pod każdym odświeżeniem wypadł, dalej panom, które rażyły przyjaźń obywateli gospodyni, a wreszcie tłumy, jak i samiejacowym domom handlowym są 126-litrowe przy tej sposobności datki — uprzejmie dziękowanie.

* Zgromadzenie tygodniowe Towarzystwa pod-
dręczniczego odbędzie się w sobotę dnia 8. b. m. o godzinie 6. wieczorem w sali rysunkowej miej-
skiego muzeum przemysłowego w ratuszu. Na po-
rządku dziennym: Wykład pana Morawskiego: „Gdańsk i jego zabytki budowlane.“

* Pierwsza związkowa pracownia robotni-
ków stolarskich „Zorza“ weszła już w życie; warstak mieści się w domu pod l. 17 przy ulicy Kopernika. Wapomnieliśmy już raz o tej nowej spółce produkcyjnej, więc dziś ponownie tylko za-
lecamy ją uwadze osób, interesujących się podob-
nymi sprawami, jako próbą samodzielnego jedno-
czenia się praktycznych, postępowych i przedsię-
biorczych robotników dla pracy. Najlepsze spo-
soby odwieńdzenia ich od związków dla awantur-
niczych jakichś masonów. Pracownia związkowa
stolarzy rozporządza najodolniejszymi robotnikami,
i zaopatrzoną jest w dobre najnowszniej konstruk-
cji narzędzia, a słowność, taniłość i dokładność
roboty i elegancję w dobrego fasonu i materiału
przyjęła za zasadę.

* Zamach samobójczy. Student 8. klasy gimn.
w Czerniowcach Grätz, w obawie, by go poraż-
włory nie relegowano przy egzaminie dojrzałości,
atrzedził do siebie z rewolwera dnia 4. b. m. w obe-
ności komisji egzaminacyjnej. Kula na szczęście
strzasnęła tylko guziki od turturka i lekko dra-
nęła bok lewy. Rannemu nie grozi żadne niebez-
pieczeństwo.

* Czuta małżonka. Donoszą nam z Krzeszo-
wie, że d. 26. lutego Marjanna Gorzelowska z Gro-
ca, chcąc się zemścić na swoim mężu Wojciechu,
podpalila słomę pod łóżkiem, na którym spał i za-
mknęła drzwi. Ciężko i niebezpiecznie poparzony
Wojciech Gorzelowski odwieziony został do szpitala
d. św. Łazarza w Krakowie. Ze strony sądu krze-
szowskiego zarządzone zostało przyaresztowanie
zbrodniarki.

* Wydalenie z państwa. Władze administra-
cyjne w ostatnich czasach wydalily: p. Faustyna
Rasinię, p. asystenta chemii w akad. techn.
przem. krakowskiej do granicy moskiewskiej (na
tegoż żądanie), p. Stefana Rośniewskiego, ucznia
wizualu lekarskiego w Jagiellońskim, również na
żądanie własne do granicy moskiewskiej i pana
Adama Onufrowicza, asystent-chemii przy uniwer-
sytecie lwowskim, znanego w Krakowie z działal-
ności nad nabywaniem izraelickiej młodzieży —
do Niemiec.

* Znamy malarz Tadeusz Rybkowski przyje-
wał w tych dniach w pracowni swojej w Wiedniu
odwiedziny arcykanceli Karola Lwińskiego, który z
zajęciem przyglądał się obrazom młodego artysty,
przeznaczonym na doroczną wystawę w Künstler-
hanzle. Szczególną uwagę arcykanceli zwrócił
płotno sporych rozmiarów, przedstawiające jarmark
w jednym z miasteczek galicyjskich, tudzież dwa
male obraski „Powrót z jarmarku“ i „Powrót z
wesela“.

* Mianowania. Urzędnik cłowy w Gracu p.
Kuciejewski mianowany starszym kontrolerem cło-
wym w Wiedniu.

Albin Turskański sędzia powiatowy w Luba-
czowie przeniesiony został do Kuliowa.

Sędziami powiatowymi zostali mianowani: Jó-
zef Lorenz w Lubaczowie, A. Fred Posochowski w
Budzanowie, Kornel Zubrzycki w Złoty Potoku,
Leopold Hauser w Monasterkach.

* Na weteranów z r. 1831: Z Rudek od
pp. Benedyktów 2 zł. 50 c. jako wartość otrzyma-
nego prezentu.

Muzeum zakładu nar. im. Ossolińskich otwart
odcześnie — prócz świąt od godz. 9. do 1. Nań
we wtorek i piątek popołudniu od 3. do 5. d.
młodzieży szkolnej. — Wstęp bezpłatny.

* Muzeum przemysłowe w ratuszu otwart
od godz. 9. do 6.; w poniedziałek 50 ct. w in-
dziu 30 ct.

* Muzeum im. Dzieduszyckich otwarte dla
publiczności: w niedziele od 10. do 1., w środę i
sobotę od godz. 11. do 3.

* Jutro w sobotę: św. Jana Bożego; — św.
Tarasza.

* Wiadomości policyjne z d. 6. marca b. r.
Skradziono Złoty Schafer złoty lańcuch z me-
dalionkiem, pierścionek z diamentem, drugi węż-
yżki wart. 38 zł. z dwoma kamieniami i cztery
gładki wart. 82 zł., za którą kradzież poszukuje
policja żydowską mającą lat 24, wzrostu wysokiego,
blon włosów z grzywką na czole, ubraną w katan-
ce brązowej, siwej perkalowej spodnicy i w obut-
ce, która wstąpiła do służby poszukiwanej, i ta-
go samego dnia zbiegła. Markowski Hebenstreit za
Zółkiewską rogatą z wozu bezsilną spirytusu 29
litrów, war. 10 zł.

Arrestowano Franciszka Winiarowicza za krad-
zież surduta czarnego, drugiego popielastego libe-
ryjnego, fraka i brayt. Jakuba Braustelna za po-
djętne posiadanie pasowej koldry na guziki. Jó-
sefa Procyka, Jana Śledzia i Jana Fadyga za krad-
zież knr.

* Zaleszczyki 2. marca. Z balu na wetera-
nów z r. 1831, który odbył się w Zaleszczykach
dnia 21. lutego, ostatecnie przychód wyniósł dotąd 215
zł. i jest pewność, że ta kwota zwiększy się jes-
zcze przez salegi wkładki.

* Kępcy. Bal na korzyść funduszu wetera-
nów z r. 1831 urządzony w dniu 16. z. m. sta-
nieniem miejscowego komitetu pod przewodnictwem
p. Saweryna Ostaszewskiego, oficera wojsk polskich
z r. 1831 niał się świetnie i przyniósł czystego
dochodu 330 zł. Gminie należy należał się podzię-
kowanie za bezpłatne odstąpienie sali. Zaznaczyć
musimy, że tutajsi korpus oficerów z powodu wy-
ższego zakazu udziału w tym balu wcale nie wziął.

Nastąpiło z wystawy obrazów na fundusz po-
wyższy urządzonej za inicjatywą panów: S. Ostas-
zewskiego, prof. L. Weigla, prof. i art. malarza
W. Krysińskiego i art. malarza K. Głuchowskiego
zebrano czystego dochodu kwotę 21 zł., nadto tu-
tejsi panowie mieszczanie złożyli przy naboi-
stwie na 4. p. Kilińskiego kwotę 5 zł. Ogólna su-
ma 366 zł. przesłana została na ręce p. W. Po-
dolewskiego w celu wsparcia weteranów z r. 1831.

* Strój d. 4. marca. W mieście naszym ro-
zuch wielki z powodu aresztowania sekretarza sta-
rociwa p. W., którego wosuraj uwiesiono, a dziś
juz do sądu kryminalnego w Samborze odstawiono.
Sprawie wreszcie dość znacznej kwoty depozytowej,
wynoszącej kilka tysięcy guldenów, ma być tego
powodem.

Nikt byłby nie przypuścił, że p. W. dopuścił
się tego rodzaju zbrodni, bo posiada on dość zna-
czny majątek, a przed dwoma laty wygrał na lo-
terji liczebnej 4.800 zł., resztą był to człowiek
skromny. Prawdopodobnie jest on ofiarą nieszcze-
snej loterii.

Jakieś fatum ciąży na mieście naszym co do
sprawiewierzeń. Przed laty kilku okradł Bojnar-
owicz, kasjer miejski, kasę oszczędności, przed kilku
miesiącami okazał się nadutyca sekretarza miej-
skiego, z powodu których służbę opuścił musiał, a
obecnie znów starostwo jedną ofiarę dostawiło.

Magistrat własnemu ma wkrótce obsadzić miejsce
kontrolera kas miejskiej, a na miejsce sekretarza
poszukuje tymczasowo ratyowanego dyurnisty Z.
okazji tej wypadła mi naznaczyć, że Rada miejska
przy obsadzeniu miejsc wakujących powinna się
kierować sprawiedliwoscia a nie protekcjami, ani
też podstępami wazzechomojnych żydów, bo już do-
brą naukę odebrano dając miejsce kasjera Boj-
narowiczowi, a dalej miejsce sekretarza p. P. Po-
winnyby się znaleźć radni, którzyby wskazali kie-
runek odpowiedni, by nie pomaż przy obsadze-
niach etatowych tych urzędników prowizorycznych,
u których prowizorium to trwa od lat 10 i którzy
juz nie na jednym stołku w magistracie siedzieli i
pracę dowiedli, że potrafią w każdym zawołanie wy-
ręczyć etatowych urzędników. Zmiany tego rodzaju,
jak to noszono z inspektoratem policyjnym, nigdy
nie wychodzą na dobre. Widzimy to teraz naj-
lepiej, że nowy p. inspektor nie troszczy się o po-
rządek osobliwie w dale targowe, jak to popra-
dniek jego czynił. Bardzo potulni są mieszkańcy
Strzys, że znoszą to, co się dzieje, bo gdyby byli
burżuazy, to stałoby się, co we dle doniesienia
Gazety wawskiej z niedzieli, w Mirosławiu obok Ber-
na się stało. Okpiwanie włóciom, wydieranie ar-
tykułów z tywności szaraz za wstępem do miasta i
przy rogatkach przez żydów z rąk kobiet wiejskich
są na porządku dziennym.

Wreszcie co o karnawała. Bawiono się tu o-
chocho. Wieceorki kasynowe dobrze się uduły. Bal
na korzyść stowarzyszenia „Harmonii“ udał się naj-
lepiej, do białego rana hulano, do mazuza i kadry-
la stanęło przeszło 70 par i uzyskano kilkadziesiąt

guldenów czystego dochodu. Stowarzyszenie to pod
kierownictwem naczelnika stacji p. Kempnera pod-
laadne postępy, muzyka, składająca się z 15 wy-
cieszonych męczyzn, przyszło do umundurowanych, od-
daje dobre usługi miastu.

Bawiono się także dobrze w stowarzyszeniu
„Gwiazda“, dsiwny się jednak, dlaczego to sto-
warzyszenie pomimo nalegań nie urządziło wieczor-
ku na korzyść weteranów z r. 1831. r. Wszak za
poprzednich dyrektorów jaśniała „Gwiazda“ myślą
patriotyczną przy każdej sposobności, a jednomyślnie
członków była najważniejszą podwaliną roz-
woju. Dziś podobno niemałsi się ukradły, a głów-
nym powodem ma być kasyno ruskie, do którego
niektórzy członkowie „Gwiazdy“ należą.

Zauważyliśmy, że pamiatki d. 22. stycznia nie
obchodzono tak, jak po inne lata. Ani w kościele,
ani w lokalach stowarzyszenia nie urządzono rze-
czy tak, jak należałoby i gdyby nie zabiegł pp. Kwiat,
Łopat, i Sered, to byłby ten dzień głucho prze-
szedł. Ci panowie zrobili co można było, było wie-
nabożństwo i wieczór schadzka w lokalu „Gwiaz-
dy“, gdzie kilka słów odpowiednio do uroczystości
przemówił p. N., poszem przy wspólniej skromnej
uciele na weteranów 3 złr. 30 ct. złożono.

Spodziewamy się, że dyrekcja, a głównie p.
rada Majeranowski, prezes stowarzyszenia, sprawa-
dzą na dawno to rozpatrzenie.

Liczba akademików polskich w Peters-
burgu. W końcu ubiegłego 1883/84 akademickiego
roku w uniwersytecie petersburskim liczone 2,024
studentów (z wyjątkiem fakultetu wchodzących je-
zyków). W tej liczbie było 242 Polaków, co sta-
nowi 11.9 proc. Wazystkich stypendyj było 344.
Polacy zaś otrzymywali z tej liczby 11.6 proc. tj.
około 40, czyli 1/3 ogólnej cyfry Polaków. W li-
czbie tych 40 stypendyj było około 22 nie prze-
noszących 15 r. miesiecznie, reszta po 25. Stosun-
ek stypendyj da się ułożyć w następującą
tabelkę:

Fakultet.	Ilość student.	pr. Po.	II. styp. Pol.
Filologiczny	220	16	7.3 pr. 2 4
Prawny	811	76	9.4 9 9 16
Fizyko mat.	993	150	15.1 11(?) 7(?) 18(?)

Z liczby stypendystów przypada na Króle-
stwo około 25 proc., a gubernij południowych o-
koło 16 proc., resztę zaś, to jest 60 proc. stano-
wili Litwini i Białorusini. Przy uniwersytecie lit-
tejnie osobna czytelnia studencka, której zarząd
obecnie od 1881 roku poczynając, spoczywa w
ręku zwierzchności, do tego zaś czasu należał do
studentów. Wszystkie plama moskiewskie są pre-
numerowane z funduszu czytelnia, poleknie zaś za
składki studentów. W r. 1883 do czytelnia nad-
chodziło 33 czasopiśm polskich, w tej liczbie 14
bezpłatnych, pozostałe zaś po cenie anisonej. Wy-
datek ten wyniósł 88 rs.

* Handel gotowymi domami prowadzony jest
na wielką skalę w stanie północnej Ameryki Ma-
jane. Przed niedawnym czasem jedna ze zna-
niejszych firm otrzymała zamówienie 50 domów do
Capo May, które w przeciągu krótkiego czasu so-
stały zbudowane i wysłane i obecnie zamieszka-
ne już są przez kilkadziesiąt osób. Fabryki przyjują ob-
stalunki tak na hotele i zbytkowne wille w cenie
50,000 a nawet 100,000 dolarów, jak i na naj-
skromniejsze domki. Do przesyłania gotowych do-
mów stoja w pogotowiu specjalne towarowe po-
ciagi, codziennie prawis przez fabryki ładowane.

* Doświadczanie na drodze żelaznej. Inter-
esujące doświadczenie dokonane zostało we Fran-
cji przez p. Cohery, ministra dróg i telegrafów,
w towarzystwie inżynierów kompanii kolei żelaznej
zachodniej, na drodze od Champ-de-Mars do Gre-
nelle, z aparatem zabierającym i zestawiającym do-
passe i listy bez zatrzymywania pociągów. Aparat
ten zbudowany został w zakładach p. Chavallier
antreprenara ministerjum post. według wskazówek
pp. Parent i Troitin, inżynierów, próba dała wy-
borne rezultaty i jak się zdaje, aparat ten oszczęd-
dzi wiele czasu, zostanie we Francji zastoso-
wany. O ile wiemy, podobne aparaty od lat kilku
nawywane są na wiela linjach kolei żelaznych w Sta-
nach Zjednoczonych.

* Sanie parowe. W okolicach Kronstadt
robiono próby z saniami poruszającymi siłą pary
Próby powiodły się. Szybkość biegu sani nie ustą-
powała szybkości parowca, przestrzeń bowiem z
Kronstadt do Oranienbaumu sanie przebyły w pół
godziny.

* Egzetyczna królwa. W ostatnich dniach
lutego przybyła do Paryża królwa Maran, mał-
żonka króla Tahiti-Pomara V. Soir podaje o-
kawa wiadomości o dostojnej podróżniczce. Care-
ma ona mied biała jest bowiem córką Anglika na-
zwiskiem Salmon, w którym zakochała się była
matka jej, najstarsza córka Arturimal Vachina.
Wychowała ją (tj. Maran) w Sidney jak ma-
ngielką i zaręczono w czterastym roku życia z
najstarszym synem królowej Pomary, którego za-
chwiecia śpiewem i wdzięczną grą na gitarze.
Niedługo jednak trwały młode miłości młodego
małżeństwa, kłóską bowiem przyjął do pałacu swo-
jego poskromidelek wędrow, wskutek czego Maran
do matki powróciła musiała. Skoro zaś jej został
królem, zaprzagnął znowu zbliżyć się do niej i po-
stał jej na znak skrochy akapeli czarodziejki. Zja-
wiła się więc Maran znowu w pałacu królowej, ma-
jąc dwóch jednak miesięcznych wrodziła po raz drugi
do Arturimal Vachina. Król zaś Pomara V. adaje
się wyrzekł się już oszajstwa żony ze swoimi o-
bywatelami i porwał 25-letnią królową Maran
nawład rozrywki podróży...

Telegramy Gaz. Nar. i ostatnie wiadomości.

Germania otrzymała telegram z Rzymu, że
od względności rządu pruskiego zależy, czy
mianowanie kardynała Ledochowskiego będzie
miało znaczenie dla kościelno-politycznej spra-
wy w Niemczech.

Now. Wremsa dowiaduje się z Londynu, że
w tamtejszych kołach finansowych krąży pogło-
ski o pertraktacjach rządu moskiewskiego w
sprawie zaciągnięcia nowej pożyczki w wyso-
kości 200,000,000 rubli. Na giełdzie berlińskiej
przyjęto wiadomość że z niedowierzaniem, które
i my podziwiamy: Tak dalece świat polityczny
przyszywał się uważać każdą moskiewską po-
życzkę za jaskółkę wojenną, że wobec wiejące-
go chwilowo prądu pokojowego z nad Newy,
wierzyć się nie chce, aby Moskwa potrzebowała
pieniędzy...

Praw. Wiestn. ogłasza nominację gubernato-
ra suwalskiego Zinowiewa na gubernatora
piotrkowskiego w miejsce jen. Kochanowa. Gu-
bernatozem suwalskim mianowany zaś dotych-
czasowy gubernator kielecki, jen. Subotkin.

Dziwnie nieraz sprzeczne wiadomości nad-
chodzą z Moskwy do pism zagranicznych. O
Sudowskim, siostrzeńcu Siedejnika, który, jak
wiadomo, ciężko został poraniony przez mor-
derców jego wuja, donoszone swego czasu, że
umarł naszyjtną po zamachu, następnie, że wy-
szedł, potem znowu dla odmiany, że umarł (z
szczegółowym opisem agonii przedśmiertnej), obe-
cnie wreszcie dowiaduje się *Köln. Ztg.* „z naj-
wiarygodniejszego źródła“, że Sudowski nie ty-
ko nie umarł, ale wyszedł z Maryjńskiego spi-
tala zupełnie wyleczony i zdrowy. Ła-
two być może, że za tydzień Sudowski umrze
napowrót...

Wiedeń d. 7. marca. (Pryw.) Wykonawczy
komitet prawicy porobił wczoraj dyspozycje co
do rozprawy budżetowej. Prawica wyznaczyła
od siebie niewielu mowców. (Ob. „Lwów“.) Po-
siedzenia mają trwać po sześć godzin dziennie,
od godz. 10. do 4. Ogólna rozprawa ma potrwać
tylko trzy dni.

Berlin d. 7. marca. (Pryw.) Bismarkowi
groziło temi dniami okropne niebezpieczeństwo.
Jadąc na spacer, kazał sobie otworzyć kamienik
rampę kolejową, i gdy przyjeżdżał, pociąg tylko
o włos przemiął koło jego powozu.

Wiedeń d. 7. marca. (Pryw.) Poseł Zbo-
rowski mianowany prezesem krakowskiego sądu
krajowego.

Petersburg d. 7. marca. (Pryw.) Czarna-
jewa odwołano z powodu, że czynność jego w
Turkistanie wydała niepomysłne owoce, zraził
sobie bowiem ludność.

Wiedeń d. 6. marca. Posiedzenie Izby pa-
nów. Izba prawie jednogłośnie uśmala zarządze-
nia wyjątkowe za sprawiedliwoscia. W dysku-
sji zabrakł głos tylko dr. Unger (były minister),
odwiedzając, że należy do owych członków ko-
misji, którzy postawili i usadniali ten wnio-
sek, aby Izba panów rozporządzenie to przyjęła
tylko do wiadomości; zgodnie z tem stano-
wiskiem będzie mowa i dziś także głosować
przeciw redakcji przedłożonego przez komisję
wniosku, orzekającego, iż zarządzenia wyjątko-
we są w myśl ustawy zupełnie sprawiedli-
wione.

Na początku posiedzenia powziętą przewo-
dniczący Izby gorące wspomnienie zmarłemu
członkowi Izby panów hr. Harrachowi. Ks. Jer-
zy Lobkowitz złożył ślubowanie parlamentarne.
Komisja kolejowa wybrała Engerta przewodni-
czącym.

Wiedeń d. 6. marca. Komisja budżetowa Iz-
by posłów przyjęła po długiej rozprawie wnio-
sioną przez Clam-Martinię rezolucję, aby gi-
mnazja w Plinie (Mitterburg w Istriji), Mari-
borzu i Cylle (w południowej Styriji) tak urzą-
dził, aby tamtejsi uczniowie narodowości wło-
skiej, słoweńskiej i kroackiej (w Istriji), obok
odpowiedniego pielegnowania języka niemieckie-
go, naukę w niższych w klasach w języku oj-
czystym pobierali.

Komisja kolejowa Izby posłów obradowała
nad wniesionym przez p. Schwaba projektem u-
stawy o frachtach i rachy towarowym na kole-
jach żelaznych. Po długiej dyskusji komisja
przyjęła ten projekt w ogólnej rozprawie 12
głosami przeciw 8.

Komisja agraryjna Izby posłów przyjęła
wniosek Sochora wysłania podkomitetu z 12
członków, który ma zastanowić się nad środka-
mi, jakie na początek przedsięwziąć należy, i
przedłożyć sprawozdanie.

Rzym d. 7. marca. Minister wojny przed-
łożył w Izbie projekt ustawy o zmianie ustawy
o armii i zażądał, aby wniosek uznano za na-
gły i odesłano do osobnej komisji. Izba przy-
jęła wniosek. Podług nowej ustawy utworzonych
zostanie nowych 24 baterji, 12 szwadronów
kawalerji i 6 kompanij inżynierji. Dalej żąda
ustawa sumy 240 milionów na obronę krajową,
która to suma zostanie rozdana na kilka lat.
Podług Stampsy Mancini zapewnił stanowco re-
prezentantów włoskich, że żaden rząd nie za-
mierza interweniować w sprawie „propagandy“.

Na cześć kateksty Leopolda odbył się wieczór
obiad dworski, na który zaproszony został po-
seł austriacki przy Kwirynale.

Paryż d. 7. marca. Dyrektor bezpieczeństwa
publicznego rozesał do prefektów okólnik,
w którym żąda doniesień o organizacji partji
monarchicznej szczególnie zaś o organizacji da-
wanych komitetów legitymistycznych.

Berlin d. 7. marca. *Nordd. Allg. Ztg.* za-
przecza doniesieniom dzienników o dymisji Gos-
lara.

Londyn dnia 7. marca. W Izbie niższej
odwiedzając rząd, że wszystkie mocarstwa gra-
tulują Anglii ostatniego zwycięstwa w Sudanie.
Hartington zażądał dodatkowego kredytu na
wyprawę do Tokaru i oświadczył, że jedynym
celem ekspedycji Grahama zabezpieczyć od na-
paski pozycję na wybrzeżu morza Czerwonego.
Mahdi nie nie zagraża, tak samo nie przeska-
dza awanaksji Sadanu. Osman Digma, który
zagraża pozycjom, otrzymał ostrzeżenie, że je-
żeli nie rozpuści swych zastępów, to siła do
tego zmuszony zostanie. Ekspedycja dla zemsty
przeciw niemu nie jest zamierzona. W Izbie
wyższej odwiedzając Granville, że wtedy będzie
można wycofać wojska z Egiptu, gdy będą wi-
dokni, że stały rząd się agruntuje. Plemiona za-
pryskane z Gordonem zniosły zupełnie od-
datki 1000 ludzi wysłany z El-Obeid do Cha-
tum.

TEATR HR. SKARBKA
pod dyrekcją Jana Dobrzańskiego.

W piątek dnia 7. marca 1884.
Na dochód Józefy Woleńskiej
Hrabina de Smerive
dramat w 4ch aktach z francuskiego pp. Bariere
i Thiboust. — tłumaczył Tadeusz Czapelski.

Początek o godzinie 7mej wieczorem.

Przyjechali d. 7. marca 1884.
Hotel CIZA: A. hr. Wodnicki z Olejowa,
M. hr. Borkowski z Mielnicz, Z. hr. Mniszek z Ro-
sji, B. Ujejski z Strzelik, W. Golembowski z Lu-
blanki, A. Garapich z Beresowicy, dr. H. Jordan
z Krakowa.

Hotel EUROPEJSKI: A. Zawadzki z Jawo-
rowa, J. Chmielowski z Ponikwy, W. Świętosław-
ski z Rosji.

Hotel LANGA: A. Gaspari z Wiednia, J.
Hammer z Wrocławia, G. Reinad z Moguncji.

POCIĄGI KOLEJOWE.
podług regaru lwowskiego.

Przychody do Lwowa:
Z KRAKOWA: o godz. 5 rano 40 rano pociąg po-
spieszny, o godz. 9 rano 27 wieceor pociąg osobowy, o
god. 11 min. 40 przed południem mieszany, o godz. 7
min. 54 wieceor pociąg lokalny mieszany.

Z CZERNIOWIC: o godz. 10 min. — wieceor po-
ciąg mieszany, o godz. 3 min. 35 rano i o godz. 3 min. 52
po poł. dnia pociąg mieszany.

Z PODWOŁOCZYSK: na dworzec w Podkamoru
o godz. 10 min. 17 wieceor pociąg mieszany, o godz. 2 min.
51 rano i o godz. 3 min. 48 po poł. pociąg mieszany.

Z PODWOŁOCZYSK: na dworzec główny lwów
o godz. 10 min. 30 wieceor pociąg mieszany, o godz. 8
min. 5 rano i o godzinie 4 min. 16 po południu pociąg
mieszany.

Z STANISŁAWOWA: na Strzy, rano o godz. 8
min. 28 pociąg osobowy, wieceor o godz. 8 min. 32
pociąg mieszany, o godz. 1 min. 53 po południu pociąg
lokalny Lwów-Saczewo-Lwów.

Odechody do Lwowa:
DO KRAKOWA: o godz. 10 min. 50 wieceor pociąg
mieszany, o godz. 4 min. 5 rano pociąg osobowy, o
god. 8 min. 9 po południu pociąg mieszany, i o godz. 8
min. 52 rano pociąg lokalny mieszany.

DO CZERNIOWIC: o godz. 6 min. 30 rano o ciąg
mieszany, o godz. 12 min. 15 po południu, i o godz. 11
min. 10 w nocny pociąg mieszany.

DO PODWOŁOCZYSK: o głównego dworca o godz.
9 rano pociąg osobowy, o godz. 12 min. 38 po południu
o godz. 10 min. 81 wieceor pociąg mieszany.

DO PODWOŁOCZYSK: z dworca w Podkamoru
o godz. 6 min. 10 rano pociąg mieszany, o godz. 1 min.
4 po południu i o godz. 11 wieceor pociąg mieszany.

DO STANISŁAWOWA, na Strzy: rano o godz. 7
min. 6 pociąg mieszany, wieceor o godz. 7 min. 10 pociąg
osobowy, i o godz. 11 min. 20 przed południem pociąg
lokalny Lwów-Saczewo-Lwów.

Lwów. Z Izby handlowej, 7. marca 1884.

1. Akcje na sukate
bez kuponu bieżącego płać żądają
Kolej galic. Kar. Lud. 200 zł. m. k. 298 50 302 —
Lwów-czern.-jass. 200 zł. w. a. 172 — 175 —
Banku hypot. galic. 200 zł. w. a. 297 — 302 —
Kred. galic. 200 zł. w. a. 250 — 255 —

2. Listy zastawne na 100 zł.
bez kuponu bieżącego:
Tow. kred. galic. 5 pr. w. a. 99 25 100 25
„ „ „ 4 „ „ 99 25 91 25
„ „ „ 3 „ „ 99 25 100 25
„ „ „ 2 „ „ 86 10 87 10
Banku hyp. galic. 6 „ „ 101 30 102 30
„ „ „ 5 „ „ 97 25 98 25
Listy dłużne g. z. kr. w. 6 pr. — — — —
„ „ „ 5 „ „ — — — —

3. Listy dłużne na 100 zł.
Ogół. rol kred. zakład dla Galicji
i Bukowiny 6 pr. lsa. w 15 lat — — — —

4. Oblig. na 100 zł.
Indemnizacyjne galic. 5 pr. m. k. 99 60 100 60
Kom. zakt. kre. w. w. 6 pr. w. a. — — — —
Pożyczka kraj. s. r. 1873 6 pr. w. a. 101 50 102 50
Pożyczka „ „ 1883 4 1/2 „ „ 89 75 90 75

5. Losy.
Mianst Krakowa 17 — 19 —
Stanisławowa 22 50 24 50

6. Monety.
Dukat holenderski 5 61 5 71
Dukat cesarski 5 63 5 73
Napoleonod 9 86 9 96
Półimperjal rosyjski 9 86 9 96
Rubel rosyjski srebrny 1 54 1 64
„ „ papierowy 1 19 1/2 1 21
100 marek niemieckich 58 90 59 65
Srebro — — — —
Kupony w srebrze — — — —

KURS GIEŁDY WIEDENSKIEJ.

Wiedeń, dnia 6. Marca. 1884.
gdzie 1. marca 45. poprzednio.

Alpiny	67.80	Wag. akcje kr.	329.25
Anglo-Austr.	116.50	Unionsbank	114.10
Kolej Kar. Lud.	299.70	Nordbaha	270.50
Kolej Poln.	144.75	Kolej Alfid.	174.25
Kolej pab. Eab.	134.60	Kolej lud.-czern.	173.50
Wag. Nordb.	157.	Wlod. Comau	127.50
Wag. obl. p. n.	100.25	Elbetal.	93.50
Wag. obl. lsa. r.	113.75	Losy tureckie	20.
Z. r. r. wag. 4 1/2	91.30	Bankwery	110.25
Z. r. r. rabel pag. 1.20.	—	Losy węg.	117.10
Galie. indema.	99.80	Marki niemiec.	—

Uposobienie: wzmożnione.

Wiedeń, dnia 7. marca
godzina 10 min. 35 przed południem

Akcie kredyt.	320.60	Anglo-austrij.	115.25
Kolej Kar. Lud. <th>299.75</th> <td>Kolej poln.</td> <th>145.</th>	299.75	Kolej poln.	145.
Unionsbank <th>114.25</th> <td>Napoleonod</td> <th>96 1/2</th>	114.25	Napoleonod	96 1/2
Rosyjsk. banku. <th>1.30</th> <td>Uposobienie:<th>slabe</th></td>	1.30	Uposobienie: <th>slabe</th>	slabe

Berlin, dnia 6. marca
godzina 5 minut 32 po południu.

Rosyjsk. banku.	202.95	Akcie kredyt.	557.
Lombardy <th>247.60</th> <td>Galiejskie<th>126.90</th></td>	247.60	Galiejskie <th>126.90</th>	126.90
Poz. wachod. <th>59.10</th> <td>Austr. bank.<th>168.95</th></td>	59.10	Austr. bank. <th>168.95</th>	168.95

Co jest kaszel? Kaszel powstaje w skutek
zapalenia błon śluzowych or-
ganów oddech. wych, który przez utracę doświadczonego
płazek kataralnyh W. YOSBA staje. — Do nabycia w
pudełkach po 70 ct. we L w o w i e: w apt. Zygm. Ruc-
kera i H. Blumenfelda.

Tylko to prawdziwa, jeżeli na pudełku znajduje
się podpis praktycznego lekarza dr. med. Wittlingera.

Przy dzisiejszym numerze Gazety dołącza się
„Cennik towarów korzennych, herbaty, win i
delikatostów“ z handlu Stanisława Markiewiczza,
dla wszystkich prenumeratorów.

Wiedeń 5. marca.	złr. w. a.	Galicyjski bank hipoteczny po 100 złr.	złr. w. a.
Powsechny dług pa- stwa (za 100 złr.)		Banku aust.-węgierskiego po 100 złr.	841 846
Beuty austr. w bank. 5 pr. w. a. 5 pr.	79 75 79 50	Unionbank po 100 złr.	1 40 114 50
1884 po 280 zł. w. a. 4 pr.	80 15 81 15	Verkehrsbank p.ow. po 140 zł.	149 50 170 -
1880 500 „ „ 4 pr.	123 25 123 75	Wiedeński Bankverein po 100 złr. w. a.	111 26 111 75
1880 100 „ „ 4 pr.	144 10 145 25		
1884 100 „ „ 4 pr.	189 75 179 35	Akcje kolei.	
Listy aust. dom. po 180 zł. 5 pr.	150 25 151	Albrechta po 200 str.	174 — 174 50
Resty stałe 11 pr.		Alfidzkiej po 200 str. srebr. Eibitzki „ 200	280 25 280 50
Obligacje indemnizacyjne (za 100 złr.)		Ferdynanda północnej po 100 str. m. k.	280 25 280 50
Węgierskie	19 70 100 -	Francisiska Józefa po 200 złr. w. a.	206 25 206 75
Bukowińskie	99 50 100 -	Kolejki Karola Lud. po 200 str. m. k.	300 25 300 50
Inne publiczne papiery.		Morawsko-Sałaska (central. po 200 str.	28 50 29 -
Węgierska renta złota 6 pr. po 100 złr. w. a.	121 85 122 -	Lwowska-Czerniow.-Jasaka po 200 str.	172 75 173 25
Węgierska pół. kol. po 120 zł. 5 procentowa	141 80 142 -	Austr. pół. zach. po 200 str. str. L.B. „ 200	186 25 186 5
Węgierska pol. po 100 str. Turecka poltyos. kol. po 4 1/2 pr.	116 25 17 75	Radoła po 200 str. srebr. Siedmiogr. po 200 zł. w. a. str.	195 50 196 - 178 - 1 3 50
Akcje bankowe.		Staatsseimb.-Gaz. 200 zł. wa- 300/24n po 200 str. str.	14 - 914 30
Anglo austr. po 200 120 zł. Bodencerd. Aut. Gaz. 200 zł. Zakl. d. Kredytyowy dla handlu i przemysłu	117 - 117 80 241 50 242 50	Tramway wiedeń. po 170 str. Węgiersko-galicyjski (Zupk. po 200 str.	145 - 145 8 - 282 80 284 20
Zakład kred. węgior. 200 zł. Towarz. oskunt. niśko-aust. po 500 złr.	19 9 10 819 40 234 25 234 75	Węgier. północ.-wschod. po 200 str. srebrum	67 50 68 -
	200 210	Węgier. zachodn. (Westb.) po 200 str. w. a.	187 - 157 50 169 - 169 50

